

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2002/D4/1/O.G.-02/3 (Muafiyet/Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 02-28/318-132
Karar Tarihi : 14.5.2002

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU
Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK,
Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN,
R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR,
Murat GENCER, Mustafa PARLAK, Rıfki ÜNAL

B- RAPORTÖRLER : Oğuzkan GÜZEL, Metin Hassu, Uygur GAZİOĞLU

**C- BAŞVURUDA
BULUNAN**

: Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Mustafa HAKKANI
Tems A.Ş. Mersin Yolu Üzeri 10. Km. Adana

D- TARAFLAR

: - Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Büyük İstanbul Otogarı 34200 Bayrampaşa/İstanbul
- "Yetkili Servis Anlaşması'nı imzalayan 51 teşebbüs

E- DOSYA KONUSU: Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(Tems A) ile 51 teşebbüs arasında akdedilen "Yetkili Servis Anlaşması"na
menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 28.4.2000 tarih, 1461 sayı ile giren
başvuru üzerine düzenlenen 16.4.2002 tarih, D4/1/O.G.-02/3 sayılı Menfi
Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu 10.5.2002 tarih, REK.0.08.00.00/37 sayılı
Başkanlık önergesi ile 02-28 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara
bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; 4054 sayılı Rekabetin
Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümleri nedeniyle menfi
tespit belgesi verilmesi mümkün olmayan ve yalnızca servis hizmetlerini içerdiği
için 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup
Muafiyeti Tebliği kapsamında da değerlendirilemeyen başvuru konusu Yetkili
Satıcılık Anlaşması'na söz konusu Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen şartları

haiz olması nedeniyle 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınması gerektiği görüşüne yer verilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Bildirim konusu, Temsa Otomotiv Grubu'nun üretim ve/veya pazarlamasını yaptığı otobüslerin yedek parçalarının sağlanması ve servis hizmetlerinin yürütülmesi konusunda ilgili teşebbüslerle akdettiği -1997/3 sayılı grup muafiyeti tebliği hükümlerine uygun olarak hazırlandığı ifade edilen- anlaşmalara menfi tespit belgesi verilmesi, bunun mümkün olmaması halinde muafiyet tanınması talebinden ibarettir.

Esasen, dikey anlaşma niteliğindeki söz konusu anlaşmaya;

a) "Yetkili Servis'in Yükümlülükleri" başlıklı 3. maddesinin,

- üçüncü bendinde yetkili servise bakım onarım işlemlerinin yerine getirilmesinde ve bu işlemler için yedek parça tedarikinde Temsa'nın mevcut prosedürlerine uygun hareket etme yükümlülüğü getirilmesi,

- yedinci bendinde yer alan; "*Yetkili Servis, TEMSA'dan temin edeceği orjinal yedek parçaları veya orijinali ile eş kalitede olan yedek parçaları kullanacaktır.*" hükmü ile yetkili servise Temsa tarafından belirli nitelikte yedek parçayı kullanma yükümlülüğü getirilmesi,

- dokuzuncu bendindeki, "*Yetkili Servis motor yağı, şanzıman yağı, diferansiyel yağı vb. sarf malzemeleri için Temsa'nın belirleyeceği markaları veya aynı kalite ve evsafa diğer markaları kullanacaktır.*" şeklindeki düzenleme ile yetkili servise Temsa tarafından belirlenecek marka veya aynı kalitedeki sarf malzemelerinin kullanılması yükümlülüğünün getirilmesi,

- altıncı bendinin, "*Yetkili servis, Temsa tarafından belirlenecek teknik ve/veya idari personelini Temsa'nın düzenleyeceği tüm eğitim programlarına gönderecektir.*" şeklindeki düzenlemesi ile yetkili servis olarak belirlenen teşebbüslere, elemanlarını Temsa tarafından düzenlenen eğitimlere gönderme zorunluluğunun getirilmesi,

- onikinci bendinde bulunan, "*Yetkili servis, Temsa tarafından reklam amacıyla verilen tabela, pano vb. malzemeleri zimmetle alacak, en iyi şekilde koruyacak ve Temsa'nın uygun göreceği şekilde asacaktır. Bu tür malzemelerin kullanılmasına esas vergi, rüsum, harç vb. giderler yetkili servis tarafından sağlanacaktır.*" şeklinde düzenleme ile yetkili servise reklam amacıyla verilen pano v.s. malzemeleri Temsa'nın uygun gördüğü düzende asma, kullanım ve işletme giderlerini karşılama yükümlülüğünün getirilmesi,

b) "Garanti" başlıklı 5. maddesinin, *"Yetkili Servis garanti süresi içerisindeki araçların garanti bakım ve onarımlarını TEMSA'dan temin edeceği orjinal yedek parçalar ile Temsa Garanti Prosedürü'ne uygun olarak yapacak ve bu işlemler için müşteriden hiçbir ücret talep etmeyecektir."* şeklindeki ilk bendi ile yetkili servisler garanti hizmetlerini belirlenen şartlarda sunma yükümlülüğü getirilmesi,

sonucunda, bağımsız birer teşebbüs konumundaki yetkilendirilen servislerin kendi aralarında ve serbest çalışan diğer servislerle rekabetinin, hizmet arz şekillerine kısıtlayıcı hükümler getirilmesi ve hizmet satım şartlarının tespit edilmesi suretiyle sınırlandırılması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık oluşturduğu için menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

Öte yandan, anılan anlaşma, yalnızca motorlu taşıtların servis hizmetlerine yönelik olması nedeniyle, motorlu taşıtların ve bunlarla birlikte yedek parçalarının temini ve servis hizmetlerini birlikte düzenleyen 1998/3 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilmemiştir. Söz konusu Tebliğ haricinde bildirim konusu sözleşmeyi kapsayan herhangi bir başka Rekabet Kurulu grup muafiyeti tebliği de bulunmamaktadır. Bu sebeple ilgili anlaşmanın muafiyet açısından değerlendirilmesi, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet açısından yapılmıştır.

Dosya mevcudu bilgilere göre, yukarıda yer verilen ve 1998/3 sayılı Tebliğ'in "Grup Muafiyeti Kapsamına Giren Diğer Yükümlülükler" başlıklı 5. maddesinde sayılan servis hizmetlerinin sunumu ile ilgili olarak getirilebilecek kısıtlamalarla uyumlu olduğu belirlenen hizmet sunumunda standart getirme, genel prosedürlere tabi olma, mekan ve tefrişatta asgari şartlar, reklam şartlarına uyum, düzenli olarak eğitim alınması, standart takım ve teçhizat kullanılmasının zorunlu tutulmasına yönelik rekabeti kısıtlayıcı hükümlerin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi düzenlemeleri çerçevesinde bireysel muafiyet açısından değerlendirilmesi sonucunda; servis hizmetlerinin sunulmasında standart sağlamak suretiyle iyileşme ve teknik gelişme sağladığı, servis hizmetini alan tüketicilerin getirilen standartlar sonucu hizmeti kendi koşullarına göre dilediği servisten asgari kalitede almak suretiyle yarar sağladığı, çok geniş olan servis hizmetleri piyasasının önemli bir bölümünde rekabeti ortadan kaldırmadığı ve bu faydaların sağlanması için getirilen kısıtlamaların zorunlu olandan fazla olmadığı anlaşılmıştır.

Yapılan değerlendirme sonucunda, bildirim konusu anlaşmanın; 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile düzenlenen ve bir anlaşmanın aynı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulabilmesi için gerekli olan,

a) malların üretim ve dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

- b) tüketicinin bundan yarar sağlaması,
- c) ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) rekabetin (a) ve (b) bendlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması, şartlarını taşıdığı kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler doğrultusunda;

1) bildirim formu ekinde ve ilave bildirim ekinde ünvan ve adresleri belirtilen teşebbüsler ile Temsa Termo Mekanik Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında Temsa tarafından üretilen ve pazarlanan tüm otobüslerin servis hizmetlerinin sağlanması konusunda yapılan "Yetkili Servis Anlaşması"na, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrası (a) bendinde, "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklinde örneklenerek aynı maddenin birinci fıkrası ile yasaklanan hale uyumlu hükümler taşıması nedeniyle, talep edilen menfi tespit belgesinin verilemeyeceğine,

2) 1- sözleşmede getirilen rekabet kısıtlamalarının 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin servis hizmetlerine yönelik olarak düzenlenen muafiyet kapsamına giren yükümlülükler ile uyumlu olmasına karşın, sözleşmenin sadece servis hizmetlerine yönelik olarak düzenlenmiş olması nedeniyle anılan Tebliğ kapsamında değerlendirilemeyeceğine,

11- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçesinde bireysel muafiyet açısından yapılan değerlendirme sonucunda, sözleşmenin, anılan maddede belirtilen teşebbüslerarası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebilmesi için gerekli olan şartları taşıdığı kanaatine varılarak;

- Temsa A.Ş. ile başvuru eki formda belirtilen 43 teşebbüs arasındaki anlaşmalara imzalandığı 1.4.2000 tarihinden 31.3.2005 tarihine kadar,

- Temsa A.Ş. ile ek başvuru ekinde belirtilen 8 teşebbüs arasındaki anlaşmalara imzalandığı 1.12.2001 tarihinden 30.11.2006 tarihine kadar,

02-28/318-132

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca beş yıl süreyle muafiyet tanınmasına;

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.